

Sygn. akt II Ka 46/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krośnie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesław Ruszala

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Kalisz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krośnie - Gabrieli Wenc

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 roku w Krośnie

sprawy **W. B. (1) (B.)** s. C. i I. ur. (...) w J.

skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 28 listopada 2016 roku, sygn. akt II K 462/16

I. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata R. Z. – Kancelaria Adwokacka w K. – kwotę 147,60 zł /sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy/ obejmującą podatek VAT, tytułem niewiszczonego wynagrodzenia obrońcy skazanego z urzędu za postępowanie odwoławcze,

III. zwalnia skazanego W. B. (1) od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Krośnie rozpoznawał sprawę o wydanie wyroku łącznego wobec W. B. (2), skazanego:

1. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 16 listopada 2004 r. sygn. akt II K 479/04, obejmującym wyroki o sygn. II K 531/02 i II K 186/02, na karę łączną 3 lat pozbawienia wolności oraz wyroki o sygn. II K 162/04 i II K 411/04, na karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. wyrokiem Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 16 kwietnia 2007 r. sygn. akt II K 98/07 za przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., popełnione w dniu 11 stycznia 2007 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności, a ponadto:

- na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres tymczasowego aresztowania od dnia 11 stycznia 2007 r. do dnia 16 kwietnia 2007 r.;

- na podstawie art. 77 § 2 k.k. orzeczono, iż warunkowe przedterminowe zwolnienie skazanego będzie mogło nastąpić po odbyciu 1 roku i 11 miesięcy kary;

3. wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 28 sierpnia 2013 r. sygn. akt II K 637/13 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 13 marca 2013 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary na okres próby 3 lat, a ponadto:

- na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec skazanego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przez okres 3 lat;

4. wyrokiem Sądu Rejonowego w Krośnie z dnia 17 września 2015 r. sygn. akt II K 450/15, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 21 stycznia 2016 r. sygn. akt II Ka 358/15, za przestępstwa z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w dniu 17 maja 2015 r., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a ponadto:

- na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec skazanego solidarnie z innymi skazanymi obowiązek naprawienia szkody przez zapłatę pokrzywdzonemu D. W. kwoty 1.000 zł;

- na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzeczono wobec skazanego zakaz osobistego kontaktowania się skazanego z pokrzywdzonym D. W. przez okres 2 lat

oraz uznano W. B. (2) za winnego popełnienia wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. i skazano go na karę 30 dni aresztu.

Wyrokiem łącznym z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt II K 462/16, Sąd Rejonowy w Krośnie:

I. na podstawie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i art. 89 § 1 i 1b k.k. połączył skazanemu W. B. (2) kary pozbawienia wolności za przestępstwa orzeczone prawomocnymi wyrokami opisanymi w punktach 3 (II K 637/13) i 4 (II K 450/15), w ten sposób, że w miejsce przedmiotowych kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzył karę łączną 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie objęcia niniejszym wyrokiem łącznym pozostałych ww. wyroków (pkt 1 i 2);

III. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. stwierdził, iż w pozostałym zakresie wyroki podlegające połączeniu ulegają odrębnemu wykonaniu;

IV. na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył skazanemu W. B. (2) okres dotychczas odbytych kar pozbawienia wolności z któregokolwiek z połączonych wyroków;

V. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił skazanego W. B. (3) od ponoszenia kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego, obciążając nimi Skarb Państwa;

VI. na podstawie § 17 ust. 4 pkt 5 i § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. R. Z. kwotę 177,12 zł tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony z urzędu.

Powyższy wyrok, w punkcie I jego części dyspozytywnej, tj. w zakresie wysokości wymierzonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności, zaskarżył obrońca skazanego, zarzucając rażąca niewspółmierność kary, polegająca na wymierzeniu skazanemu kary łącznej 2 lat i 9 miesięcy bezwzględnie pozbawienia wolności i niezastosowania przy jej wymierzaniu zasady pełnej absorpcji, podczas gdy warunki osobiste skazanego oraz zachowanie podczas wykonywania kary przemawiają za zastosowaniem ww. zasady.

W oparciu o ww. zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez wymierzenie skazanemu W. B. (3) kary łącznej zgodnie z zasadą pełnej absorpcji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w kwestionowanej przez obrońcę części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ponadto obrońca skazanego wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej obrony z urzędu skazanego W. B. (3) w postępowaniu sądowym przed Sądem II instancji..

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego jest nieuzasadniona, w konsekwencji czego żaden ze sformułowanych w niej wniosków merytorycznych nie zasługiwał na uwzględnienie.

Wbrew stanowisku apelującego, Sąd Orzekający prawidłowo ukształtował wobec skazanego W. B. (2) karę łączną w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności, nie stosując przy jej wymiarze pełnej zasady absorpcji, co pozwoliłoby na zmniejszenie kary do 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, jak również nie decydując się na zastosowanie zasady pełnej kumulacji, co z kolei pozwoliłoby orzec karę łączną w wymiarze 3 lat pozbawienia wolności. Kara ta nie jest przy tym rażąco niewspółmierna, co zarzuca apelujący.

Podzielając pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 22 września 2016 r. sygn. akt III KK 140/16 (Lex nr 2142559) wskazać należy, iż wyrok łączny jest instytucją mającą racjonalizować wymiar kary, a nie służyć wyłącznie poprawie sytuacji skazanych. Dlatego też stosowanie absorpcji przy wymiarze kary łącznej nie może być sprzeczne z zapobiegawczymi i wychowawczymi celami kary i działać demoralizująco na sprawców przestępstw, służąc odbieraniu kary łącznej, jako instytucji będącej swoistym premiowaniem popełnienia przestępstw.

Z uwagi na to, iż stopień zawinienia i społecznej szkodliwości poszczególnych czynów skazanego został już uwzględniony i poddany prawomocnemu osądowi, mając odzwierciedlenie w karach jednostkowych, sąd kształtując wymiar kary łącznej zwraca uwagę na zachodzący między czynami sprawy związek podmiotowo-przedmiotowy oraz na wszystkie okoliczności, które mają znaczenie dla realizacji celów zapobiegawczych i wychowawczych w stosunku do skazanego, a także dla kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Orzekając karę łączną na nowych zasadach, zgodnie z art. 85a k.k., Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Cytowany przepis nie zawiera enumeratywnego katalogu przesłanek decydujących o wymiarze kary łącznej, a z kolei użycie zwrotu "przede wszystkim" pozwala stosować dotychczasowy pogląd doktryny i judykatury. Zatem o zastosowaniu zasady absorpcji, asperacji bądź kumulacji decyduje określenie bliskości, związek przedmiotowo-podmiotowy łączący analizowane czyny oraz to w jakich odstępach czasu zostały one popełnione.

Podzielenia jest też godny, ukształtowany orzecznictwem Sądu Najwyższego pogląd, że rozwiązania skrajne, a więc zasady absorpcji i kumulacji powinny być rozstrzygnięciami wyjątkowymi.

W konsekwencji kara łączna jako szczególna kara wymierzana niejako "na nowo" winna stanowić syntetyczną całościową ocenę zachowań sprawcy, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego reakcją na popełnione przez niego czyny i jako taka nie może i nie powinna być postrzegana jako instytucja mająca działać na korzyść skazanego, ale jako instytucja gwarantująca racjonalną politykę karania w stosunku do sprawcy wielości - pozostających w realnym zbiegu – przestępstw (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 kwietnia 2016 r. sygn. akt II AKa 25/16, publik. w LEX nr 2039694).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy zauważyć należy, że Sąd I instancji badał wzajemne relacje zachodzące pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, co wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku (k. 48). Przestępstwa, których dopuścił się skazany, nie były do siebie podobne (przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji i przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu) i zostały popełnione w dużym odstępie czasowym (13 marca

2013 r. i 17 maja 2015 r.), co wyklucza zastosowanie przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji, a umożliwia zastosowanie zasady częściowej kumulacji, która ostatecznie została przez Sąd przyjęta.

Jak już wyżej wspomniano, dla wymiaru kary łącznej, poza związkami podmiotowo-przedmiotowymi, mają znaczenie również wszystkie okoliczności, mogące mieć wpływ na realizację celów zapobiegawczych i wychowawczych w stosunku do skazanego, jak również na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa. W sytuacji skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, okolicznością taką niewątpliwie jest opinia o zachowaniu skazanego w zakładzie karnym.

Opinia o skazanym W. B. (4), uwzględniona przez Sąd Orzekający przy kształtowaniu wymiaru kary łącznej, nie jest korzystna. Karę odbywa on biernie, w systemie zwykłym, nie jest zainteresowany indywidualnym programem oddziaływania, nie jest on również zainteresowany podjęciem terapii leczenia uzależnienia od alkoholu.

Oczywiście nieuzasadnionym jest w końcu zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonej skazanemu kary łącznej.

Formułując taki zarzut apelacja pomija całkowicie, że rażąca niewspółmierność kary, w rozumieniu przepisu art. 438 pkt 4 k.p.k., to nie jakakolwiek dysproporcja między karą orzeczoną, a karą jaka winna być orzeczona przy prawidłowym zastosowaniu zasad wymiaru kary, lecz dysproporcja tak znaczna, że wprost „bijąca w oczy”.

W pełni zasadnie stwierdził bowiem Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 30.05.2003 r. sygn. akt II AKa 163/03, publik. w OSA 2003/11/113, iż nie każda różnica w ocenie wymiaru kary może uzasadniać zarzut rażącej niewspółmierności kary, w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k., ale tylko taka, która jest natury zasadniczej, to znaczy jest niewspółmierna w stopniu nie dającym się zaakceptować. Niewspółmierność rażąca to znaczna, "bijąca w oczy" różnica między karą wymierzoną, a karą sprawiedliwą, zasłużoną,

Niewspółmierność tego rodzaju niewątpliwie nie zachodzi jednak w niniejszej sprawie.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Odwoławczy uznał, iż Sąd Rejonowy wymierzając skazanemu w oparciu o dyrektywy art. 85a k.k. karę łączną, uwzględnił cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona w stosunku do skazanego osiągnąć, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, a nadto charakter penalizowanych czynów i odstępy czasowe popełnienia przestępstw w poszczególnych wyrokach.

Jej wymiar prawidłowo ustalił na podstawie dokonanych ustaleń faktycznych na poziomie 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzeczona kara łączna nie jest karą rażąco niewspółmiernie surową, a tylko taką karę Sąd Odwoławczy uprawniony jest modyfikować.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., art. 438 pkt 4 k.p.k., art. 449 k.p.k. i art. 456 k.p.k., nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji obrońcy skazanego, Sąd Odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

O wynagrodzeniu obrońcy z urzędu orzeczono po myśli § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714).

Sytuacja materialna skazanego uzasadniała natomiast zwolnienie go od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, o czym orzeczono zgodnie z art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k.